

دانشگاه شهید چمران اهواز

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

طرح درس ویژه درس های تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و نام خانوادگی استاذ: منصور کوهی رستمی	مرتبه علمی: استادیار	آدرس ایمیل: rostami.mk@gmail.com
دانشکده: علوم تربیتی و روانشناسی	گروه: علم اطلاعات و دانش شناسی	نیمسال تحصیلی: اول ۱۳۹۸-۱۳۹۹
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد	نام درس: مبانی کتابداری و علم اطلاعات	تعداد واحد: ۲ واحد
<p>جایگاه درس در برنامه درسی دوره:</p> <p>این درس یکی از دروس پایه و تخصصی دوره ارشد است که زیربنای دروس دیگر این مقطع می باشد. در این درس دانشجویان با مباحث نظری و بنیادی علم اطلاعات و دانش شناسی آشنا خواهند شد و توان تبیین مسایل نظری را پیدا خواهند کرد.</p>		
<p>هدف کلی:</p> <p>تبیین مفاهیم بنیادی علم اطلاعات و دانش شناسی در عرصه عمل و نظر به دانشجو</p>		
<p>اهداف یادگیری:</p> <p>توان تبیین اهداف علم اطلاعات و دانش شناسی</p> <p>توان تبیین کارکردهای علم اطلاعات و دانش شناسی</p> <p>توان تبیین ارتباطات محتوایی علم اطلاعات و دانش شناسی</p> <p>توان تبیین علم جایگاه اطلاعات</p>		
<p>رفتار ورودی:</p> <p>برای یادگیری بهتر این درس انتظار می رود دانشجویان پیش از شروع این درس با اصول و مفاهیم اولیه رشته علم اطلاعات و دانش شناسی که در مقطع کارشناسی با آنها آموخته شده تسلط کافی داشته باشند.</p>		
<p>مواد و امکانات آموزشی:</p> <p>ویدئو پروژکشن به منظور ارائه پاور پوینت</p>		
<p>روش تدریس:</p> <p>برای تدریس این واحد درسی از روشهای تدریس متنوعی نظیر پرسش و پاسخ، بحث گروهی، روش کارگاهی، و تدریس مستقیم استفاده می شود.</p>		

وظایف دانشجو:

بحث کلاسی، انجام تکلیف پایان ترم، حضور و غیاب به موقع و شرکت در آزمون پایانی و میان ترم

شیوه آزمون و ارزیابی:

- ۱- فعالیت‌های فردی و گروهی: برای فعالیت‌هایی که به صورت فردی یا در قالب کارگروهی صورت می‌گیرد، ۵ نمره در نظر گرفته شده است.
- ۲- مشارکت در بحث کلاسی و حضور به موقع ۲ نمره برای حضور و همچنین برای مشارکت مفید و سازنده دانشجویان در نظر گرفته شده است.
- ۳- امتحان کتبی: از میان مطالبی که در طول ترم تدریس می‌شود، آزمون پایان ترم به عمل خواهد آمد. آزمون پایان ترم به صورت تشریحی خواهد بود. این آزمون ۱۳ نمره خواهد داشت.

منابع درس:

اش، رابرت بی (۱۳۷۸). تئوری اطلاعات. مترجم ندا گسیلی. اردبیل: مهر غزال پرومود، باترا (۱۳۸۷). مدیریت دانش. ترجمه جعفر خزایی. تهران: اشجع حری، عباس (۱۳۷۲). مروری بر اطلاع‌رسانی. تهران: دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور خندان، محمد (۱۳۸۸). فلسفه اطلاعات. تهران: چاپار: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور رهادوست، فاطمه (۱۳۸۶). فلسفه کتابداری و اطلاع‌رسانی. تهران: کتابدار. صمدی، ثریا (۱۳۸۲). خدمات عمومی کتابداری. تهران: دانشگاه پیام نور فدایی، غلامرضا (۱۳۹۴). مقدمه‌ای بر هویت علم اطلاعات و دانش‌شناسی. تهران: چاپار: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور کیس، دونالد (۱۳۹۳). جستجوی اطلاعات: بررسی تحقیقات درباره اطلاع‌یابی، نیاز اطلاعاتی و رفتار اطلاعاتی. اهواز: دانشگاه شهید چمران اهواز.

Joudrey, D.N (2017). The organization of information. US: Libraries Unlimited.

Loe NE and Fourie D. K (2016). Libraries in the Information Age: An Introduction and Career Exploration (Library and Information Science Text). US: Libraries Unlimited

Rubin,R. E. (2015). Foundations of library and information science. US: dbs imprints.

Wallace, D (2012). Knowledge into Action: Research And Evaluation In Library And Information Science. US: Libraries Unlimite

Afolabi, M (1994). Career Opportunities for Library and Information Science Professionals in Africa. New Library World: 22-46

هفته یکم

(۹۸/۶/۲۹ تا ۹۸/۶/۲۳)

موضوع جلسه: سیر تحول جوامع انسانی

- بررسی زندگی در انواع جوامع انسانی
- بررسی نظریه‌ی ارتباطات و تحول تاریخی
- دوره‌های تحول جامعه انسانی از نظر رایزمن
- جامعه باستانی یا سنتی
- جامعه فردگرائی
- جامعه مصرف و فراوانی
- مراحل سه گانه رایزمن
- هربرت مارشال مک لوهان و مراحل سه گانه تحول جوامع

هفته دوم

(۹۸/۶/۳۰ تا ۹۸/۷/۵)

موضوع جلسه: تاریخ و سیر تکامل کتابخانه‌ها، حرفه و علم اطلاع رسانی

- مفهوم کتابخانه
- مفهوم کتاب
- بررسی تاریخی حرفه کتابداری
- اطلاع رسانی یا علم اطلاعات

هفته سوم

(۹۸/۷/۱۲ تا ۹۸/۷/۶)

موضوع جلسه: تاریخ کتابخانه ها

- دوره پیش از تاریخ
- عصر تاریخی و صنعت چاپ
- تمدنهای باستانی
- کتابخانه های تمدن ایرانی و اسلامی
- کتابخانه های سده های میان
- کتابخانه های عصر نوزایی
- کتابخانه های انقلاب صنعتی
- کتابخانه های عصر اطلاعات

هفته چهارم

(۹۸/۷/۱۹ تا ۹۸/۷/۱۳)

موضوع جلسه: تاریخ حرفه کتابداری

- ویژگی های حرفه
- حرفه بودن کتابداری و اطلاع رسانی
- کارکردهای کتابداری در طول تاریخ
- مسولیت های حرفه ای کتابداران در عصر جدید
- چالش های حرفه کتابداری

هفته پنجم

(۹۸/۷/۲۶ تا ۹۸/۷/۲۰)

موضوع جلسه: تاریخ علم کتابداری

- تعریف علم کتابداری
- ویژگیهای بین رشته ای بودن علم کتابداری
- زمینه های ایجاد علم کتابداری
- بحث و تحلیل

هفته ششم

(۹۸/۸/۳ تا ۹۸/۷/۲۷)

موضوع جلسه: تاریخ علم اطلاع رسانی

- تعریف علم اطلاع رسانی
- رخدادهای و زمینه های مهم علم اطلاع رسانی
- نظریه های اطلاعات
- نظریه ریاضی ارتباطات شانون، نظریه سیرنیتیکی اطلاعات، و...
- تحلیل و نتیجه گیری

هفته هفتم

(۹۸/۸/۴ تا ۹۸/۶/۱۰)

موضوع جلسه: دورنمای کتابداری و اطلاع رسانی

- هماندی های کتابداری و اطلاع رسانی
- تفاوت های علم کتابداری و علم اطلاع رسانی
- تفاوت دیدگاه ها در مورد رابطه کتابداری و اطلاع رسانی
- دیدگاه ها در مورد رابطه کتابداری و اطلاع رسانی و سایر علوم
- بحث و نتیجه گیری

هفته هشتم

(۹۸/۸/۱۷ تا ۹۸/۸/۱۱)

موضوع جلسه: سیر تحول رشته از کتابداری تا علم اطلاعات و دانش‌شناسی

- شکل‌گیری رشته
- تغییرات عنوانی رشته در ایران در نیم‌قرن گذشته:
- بنیان‌های فکری و شکل‌گیری رویکردهای غالب پیرامون عنوان رشته
- دیدگاه‌ها و آثار تأثیرگذار در عنوان انتخابی جدید
- دیدگاه‌ها و تلاش‌ها: پیش‌زمینه‌های تغییر

هفته نهم

(۹۸/۸/۲۴ تا ۹۸/۸/۱۸)

موضوع جلسه: ماهیت داده، اطلاعات و دانش

- زنجیره داده، اطلاعات، دانش و خرد
- تفاوت میان داده، اطلاعات و دانش
- تعریف اطلاعات و مشکلات آن
- رویکردهای مختلف تعریف اطلاعات

هفته دهم

(۹۸/۹/۱ تا ۹۸/۸/۲۵)

موضوع جلسه: مفهوم، ابعاد، سطوح و ارکان اطلاعات و دانش (۲)

- مفهوم اطلاعات
- گونه‌شناسی مفاهیم اطلاعات
- ابعاد اطلاعات
- انواع اطلاعات از منظر دونالد کیس
- انواع اطلاعات از نظر باکلند

هفته یازدهم

(۹۸/۹/۸ تا ۹۸/۹/۲)

موضوع جلسه: مفهوم، ابعاد، سطوح و ارکان اطلاعات و دانش (۳)

موضوع جلسه: دانش و نظریه های دانشی

- تعریف دانش
- طبقه بندی انواع دانش
- سیر مراحل تبدیل داده به دانش و خرد سازمانی
- جریان دانش
- فرآیند دانش
- خصوصیات دانش
- مدیریت دانش
- نظریه های مدیریت دانش

هفته دوازدهم

(۹۸/۹/۱۵ تا ۹۸/۹/۹)

موضوع جلسه: سرشت و زمینه علم اطلاعات و دانش شناسی

- دانش شناسی: مفهوم و گستره
- چرایی ترکیب علم اطلاعات و دانش شناسی
- دانش شناسی و مدیریت دانش
- چشم انداز تغییر رشته
- نتیجه گیری و بحث

هفته سیزدهم

(۹۸/۹/۲۲ تا ۹۸/۹/۱۶)

موضوع جلسه: جامعه اطلاعاتی

- تعریف جامعه اطلاعاتی
- نظریه های جامعه اطلاعاتی
- علم اطلاعات و دانش شناسی در جامعه اطلاعاتی
- بحث و نتیجه گیری

هفته چهاردهم

(۹۸/۹/۲۹ تا ۹۸/۹/۲۳)

موضوع جلسه: آینده کتابخانه ها

- کتابخانه های آینده و آینده کتابخانه ها
- خدمات و برنامه های آینده در کتابخانه ها
- مفهوم کتابخانه به عنوان یک مکان
- سیستم های جدید مدیریت کتابخانه

هفته پانزدهم

(۹۸/۱۰/۶ تا ۹۸/۹/۳۰)

موضوع جلسه: آینده حرفه

- گرایش های جدید حرفه
- تغییرات حرفه
- تغییرات در مهارت ها و صلاحیتهای کتابداران
- تعریف صلاحیت
- مفهوم سازی صلاحیت های جدید کتابداران
- وظایف جدید کتابداران

هفته شانزدهم

(۹۸/۱۰/۱۳ تا ۹۸/۱۰/۲)

موضوع جلسه: جمع بندی پایانی

در این جلسه مروری کلی بر مطالب ارائه شده در طول ترم و مباحث اصلی درس خواهد شد. چنانچه دانشجویان در زمینه هایی نیاز به مطالعه بیشتر دارند برای آنها منابع مناسب و مرتبط معرفی می شود.